

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็นสามขั้นตอน โดยในขั้นแรกได้ทบทวนวรรณกรรมที่ศึกษาเกี่ยวกับสัทอรรถลักษณะหรือความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายรวมถึงคำจำกัดความและลักษณะของคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกก่อน จากนั้นจึงเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 การทบทวนวรรณกรรม

4.1.1 ทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทฤษฎีและการศึกษาเกี่ยวกับสัทอรรถลักษณะ รวมถึงคำจำกัดความและลักษณะของคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกในภาษาต่างๆ

4.1.2 ให้คำจำกัดความและสร้างเกณฑ์ในการคัดเลือกคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกในภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกตาม Doke (1935) และ ธนานันท์ (1992) ไว้ว่า

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก(Expressive) คือ คำขยายประเภทหนึ่งที่เจ้าของภาษาสร้างขึ้นจากการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ หู ตา จมูก ลิ้น สัมผัส และถ่ายทอดออกมาสู่ผู้ฟังด้วยเสียงเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกที่ลึกซึ้ง และมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจน

และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคำแฝงอารมณ์ความรู้สึก พบว่าคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกในภาษาต่างๆ มักมีลักษณะบางประการร่วมกัน ซึ่งก็พบลักษณะดังกล่าวในภาษานี้ด้วยคือ

รูปลักษณะ (Form): เป็นคำซ้ำ (Reduplication) อาจซ้ำเสียงบางเสียงหรือซ้ำทั้งพยางค์ก็ได้ มีส่วนน้อยที่เป็นคำ 1 พยางค์

บทบาทและหน้าที่ (Role and function): มีบทบาทและหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ขยายความหมายของคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และมักมีการเกิดคู่กับคำที่มันขยายคำใดคำหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น (Collocation)

เมื่อคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกมีรูปลักษณะเหมือนคำซ้ำดังนั้นจึงต้องสร้างเกณฑ์ในการคัดเลือกคำเหล่านี้ออกจากคำซ้ำด้วย สุวัฒน์ เลี่ยมประวัติ (2526) ศึกษาลักษณะคำซ้ำในภาษาไทยวน¹ เขาได้กล่าวโดยสรุปถึงรูปแบบของคำซ้ำและการสร้างคำซ้ำในภาษาไทยวนไว้ดังนี้

รูปแบบของคำซ้ำ

ก. คำซ้ำแท้ คือ คำซ้ำที่เกิดจากการนำพยางค์มาซ้ำกันตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป

ข. คำซ้ำเทียม คือ คำซ้ำที่มีหน่วยเสียงบางหน่วยเสียงซ้ำกัน ได้แก่ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะหน่วยเสียงวรรณยุกต์

การสร้างคำซ้ำในภาษาไทยวน

ก. การซ้ำธรรมดา คือ การซ้ำทั้งพยางค์ 2 หรือ 3 ครั้ง การซ้ำประเภทนี้สามารถซ้ำได้ทุกหมวดคำ คือ หมวดคำนาม หมวดคำสรรพนาม หมวดคำกริยา หมวดคำบอกเวลา หมวดคำคุณศัพท์ หมวดคำลักษณะนาม หมวดคำบอกจำนวน หมวดคำช่วยหน้ากริยา หมวดคำกริยาวิเศษณ์ หมวดคำบุพบท หมวดคำลงท้าย ยกเว้น คำเชื่อมและคำหลังกริยา

ข. การซ้ำโดยเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ให้เป็นเสียงสูงกว่าเสียงสูงปกติในพยางค์ใดพยางค์หนึ่งของคำ ส่วนมากเป็นคำกริยาหรือกริยาวิเศษณ์

ค. การซ้ำโดยเพิ่มหน่วยเสริมรูป (empty morphs) เพิ่มหน่วยที่ไม่มีความหมายให้ปรากฏหน้าหรือหลังคำเดิม คำทุกคำในภาษาไทยวนสามารถทำให้เป็นคำซ้ำได้โดยเพิ่มหน่วยเสริมรูป เช่น บ้างบ้าน /baŋ²²ba:n²²/ ขะจิงชะแจ้ /kha³coŋ¹³kha³ce:¹³/ เฮียนเฮียน /hian³³hɔn³³/ ดีๆเดอๆ /de:³³de:³³dx:³³dx:³³/

จากรูปแบบของคำซ้ำและลักษณะการสร้างคำซ้ำข้างต้น ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีรูปแบบทั้งที่เป็นคำซ้ำแท้และคำซ้ำเทียม แต่มีลักษณะการสร้างคำซ้ำเฉพาะการซ้ำธรรมดา โดยสนใจเฉพาะการซ้ำคำในหมวดคำกริยาวิเศษณ์บางคำเท่านั้น กล่าวคือเลือกคำกริยาวิเศษณ์ที่มีความหมายในเชิงสื่ออารมณ์ ความรู้สึกที่ลึกซึ้ง และมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจน มีบทบาทหน้าที่ขยายความหมายของคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และมีการเกิดคู่กับคำที่มันขยายคำใดคำหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น (Collocation)

¹ เขาใช้คำว่าภาษาลานนา

4.2 การเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายในคำประเภทหนึ่งที่เรียกว่า คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก ดังนั้นข้อมูลที่ผู้วิจัยรวบรวมได้จึงเป็นข้อมูลจากพจนานุกรมและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับหมวดคำในภาษาไทยวนเสียเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

4.2.1 การเก็บข้อมูลจากพจนานุกรมและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับหมวดคำในภาษาไทยวน

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น (4.1.2) ในการเลือกคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกออกจากคำซ้ำ ซึ่งได้รวบรวมจากพจนานุกรมไทย-ล้านนาฉบับแม่ฟ้าหลวง พจนานุกรมภาษาถิ่นภาคเหนือของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ และงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับหมวดคำในภาษาไทยวนโดยเลือกประเภทของคำดังต่อไปนี้

(1) เลือกคำเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia) ทั้งหมด เช่น

kwa:m ³¹ kwa:m ³¹	(กว่ามๆ)	'เสียงที่เกิดจากคนเดินลุยน้ำ'
kwe:m ³¹ kwe:m ³¹	(เกว่่มๆ)	'เสียงเขย้าน้ำในกระบอกหรือเอามือตีน้ำ'
kop ³¹ kop ³¹	(กบๆ)	'เสียงอย่างเสียงม้าวิ่ง'
me:w ^{42?} me:w ^{42?}	(เหม่ว่วๆ)	'เสียงร้องของแมว'
khij ^{42?} khov ^{42?}	(ขี้จ้อง)	'เสียงขามกระเบื้องกระทบกัน'

(2) เลือกคำที่มีลักษณะเป็นชุดของความหมายที่มีความละม้ายกันทางเสียง กล่าวคือ เมื่อเปลี่ยนเสียงสระแล้วความหมายเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย โดยที่ความหมายหลักยังคงเดิม เช่น

piŋ ^{42?} liŋ ^{42?}	(ปิ้งหลิ่ง)	'สีแดงสด ใช้สำหรับสิ่งของขนาดเล็ก เช่น ดอกไม้เล็กๆที่มีสีแดงสดจะหุบหรือบานก็ได้'
puŋ ^{42?} luŋ ^{42?}	(ปู้งหลิ่ง)	'สีแดงสด ใช้สำหรับสิ่งของขนาดใหญ่ เช่น คนที่ใส่เสื้อสีแดงสด เห็นได้เด่นชัด หรือ กองไฟที่คุโชน'
tu: ^{42?} ti: ^{42?}	(ตุ้ตตี้)	'ลักษณะที่มีลวดลายสดใสและเป็นดอกขนาดเล็ก เช่น ผ้าที่มีลายดอกเล็กๆ'
to: ^{42?} te: ^{42?}	(ต้อแต่)	'ลักษณะที่มีลวดลายสดใสและเป็นดอกขนาดกลาง เช่น ผ้าที่มีลายดอกใหญ่ๆ'

to:^{42?}te:^{42?} (โต้เต้) 'ลักษณะที่มีลวดลายสดใสและมีขนาดใหญ่ เช่น ผ้าที่มีลายอย่าง ลายเสือ ลายงูเหลือม ฯลฯ'

3) เลือกคำที่มีเสียงซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำ เช่น เสียงพยัญชนะต้น เสียงพยัญชนะท้าย มีความหมายบางอย่างที่คล้ายคลึงกันดังตัวอย่างคำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงนาสิกเพดานอ่อน -ŋ ต่อไปนี้

ŋot ³³ ŋet ³³	(จืดเจ็ด)	'ลักษณะของสิ่งทิ้งหรือเลี้ยวไปมา'
ŋoŋ ³⁴ ŋeŋ ³⁴	(จ้องแจ้ง)	'ลักษณะหรืออาการที่คุดเคี้ยวหรือเลี้ยวพับไปมา'
ŋam ³⁴	(จ้ำ)	'ลักษณะของสิ่งเล็กที่โค้งต่ำไปเบื้องหน้า'
ŋum ³⁴	(จุ่ม)	'ลักษณะที่งอลงอย่างปากนกแก้ว'
ŋe:n ³⁴	(แจ้น)	'ลักษณะที่เอนลงไปทางด้านหลังจนแอ่น'

และจากการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดพบว่าคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกในภาษาไทยวนมีลักษณะทางโครงสร้างและลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ ดังนี้

ลักษณะทางโครงสร้าง

(1) คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกแบบมี 1 พยางค์ มีโครงสร้างพยางค์ 6 ลักษณะ คือ C VV^T, CC VV^T, CVC^T, CVVC^T, CCVC^T และ CCVVC^T ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. โครงสร้าง C VV^T เช่น

hu: ³³ daŋ ³³	mo: ²³	'ลักษณะของจมูกที่โต เป็นสันโค้ง'
fi: ¹³	wɔ: ²¹	'ลักษณะของผีที่บวมพองออกมา'
mo: ^{42?}	bu: ^{42?}	'ลักษณะของหม้อที่บุบ ยุบ ยุบเข้าไป'

ข. โครงสร้าง CC VV^T เช่น

duat ³¹	swe: ^{42?}	'เสียงดังอย่างน้ำที่อยู่ก้นหม้อร้อนจนเดือด'
duat ³¹	swa: ^{42?}	'เสียงดังอย่างมีน้ำมากขึ้นและเดือดซ่าๆ'

ค. โครงสร้าง CVC^T เช่น

men ¹³	tuŋ ³⁴	'ลักษณะของกลิ่นที่เหม็นอย่างรุนแรง และ ตลบอบอวล'
ne:n ⁵¹	thuk ³³	'ลักษณะสิ่งที่ตึง แน่นปึก'
pe:ŋ ³¹	luŋ ³⁴	'ลักษณะของท้องฟ้าที่มีแสงสว่างไสว'
ne:n ⁵¹	thek ³³	'ลักษณะที่แน่นหนาหรือรัดกุม'

ง. โครงสร้าง CVVC^T เช่น

- le:w¹³ fe:n⁵¹ 'ลักษณะของที่แตกกระจายหรือแหลกละมาก'
 le:w¹³ te:w³³ 'ลักษณะของที่เลอะเทอะไม่เป็นสาระ'
 ce:ŋ^{42?} ha:m³¹ 'สว่าง เช่น ท้องฟ้ามีแสงอร่ามตา หรือ เปิดไฟสว่าง
 จ้า'

จ. โครงสร้าง CCVC^T พบน้อยมาก ในงานวิจัยนี้พบเพียง 1 คำเช่น

- dam³³ kwit¹³ 'ลักษณะที่เป็นมันแปลบ มักใช้กับคำ'

ฉ. โครงสร้าง CCVVC^T เช่น

- le:w¹³ lwa:n⁵¹ 'ลักษณะที่เปื่อยจนยุ่ย มักใช้กับของใหญ่'
 le:w¹³ lwe:n⁵¹ 'ลักษณะที่เปื่อยจนยุ่ย มักใช้กับของเล็ก'
 ɲa:w³³ swo:ŋ³⁴ 'ลักษณะที่ยาว เรียว แหลม'

(2) คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทมี 2 พยางค์

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทนี้มีโครงสร้าง 4 แบบ คือ C_aV(V)(C)^T . C_bV(V)(C)^T; C V_a(V)(C)^T . C V_b(V)(C)^T; C(C) V(V)(C)^T . C(C) V(V)(C)^T; C_aa?^T . C_bV (C)^T แต่จะรูปแบบหลักมีรูปแบบย่อยดังนี้

ก. โครงสร้าง C_aV(V)(C)^T . C_bV(V)(C)^T

โครงสร้างหลักแบบนี้ เสียงพยัญชนะต้นของพยางค์แรกจะแตกต่างจากเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สอง ส่วนองค์ประกอบอื่นๆเหมือนกันหมด ในส่วนของพยัญชนะท้ายนั้นจะมีหรือไม่มีก็ได้ ผู้วิจัยพบว่าโครงสร้างพยางค์แบบนี้มีจำนวนมากที่สุด และสามารถแยกเป็นประเภทย่อยได้ดังนี้

C_aVC^T . C_bVC^T ตัวอย่างเช่น

- pum^{42?} puk¹³ luk¹³ 'ของใหญ่มีลักษณะเป็นวงรี ฟูมๆ'
 pum^{42?} pok¹³ lok¹³ 'ของเล็กมีลักษณะเป็นวงรี ฟูมๆ'

C_aVV^T . C_bVV^T ตัวอย่างเช่น

- ba:n³³ phi:^{42?} li:^{42?} 'ลักษณะของสิ่งที่มีขนาดเล็ก สวยงามและบอบบาง มักใช้กับดอกไม้ขนาดเล็กที่กำลังแย้มบาน'
 ba:n³³ phe:^{42?} le:^{42?} 'ลักษณะของสิ่งที่มีขนาดกลางแผ่ออกหรือเปิดออกให้เห็นข้างใน'

ba:m³³ phr:^{42?} lɔ:^{2?} 'ลักษณะของสิ่งที่มีขนาดใหญ่บานออก
หรือเปิดออกให้เห็นภายในได้ชัดเจน'

C_aWC^T . C_bWC^T ตัวอย่างเช่น

ʔa:^{42?} ka:p⁵¹ ɲa:p⁵¹ 'ลักษณะของสิ่งที่มีขนาดกลางอ้าหรือ
เปิด เช่นปลาเล็กอ้าปาก'

ʔa:^{42?} kɔ:p⁵¹ ɲɔ:p⁵¹ 'ลักษณะของสิ่งที่มีขนาดใหญ่อ้าหรือ
เปิด เช่น ปลาใหญ่อ้าปาก'

ข. โครงสร้าง C V_a(V)(C)^T . C V_b(V)(C)^T

โครงสร้างหลักแบบนี้ เสียงสระในพยางค์ทั้งสองจะต่างกัน ส่วนองค์ประกอบ
อื่นๆในคำเหมือนกันหมด และในส่วนของพยัญชนะท้ายจะมีหรือไม่มีก็ได้ และสามารถแยกเป็น
ประเภทย่อยได้ดังนี้

C V_aC^T . C V_bC^T ตัวอย่างเช่น

fon¹³tok¹³ mit³³ mɔt³³ 'ฝนที่เริ่มจะตกลงเม็ดแล้ว'

kiaw³⁴ lum³⁴ lim³⁴ 'ลักษณะการเคี้ยวของคนแก่ที่ไม่
มีฟัน'

C W_a^T . C W_b^T ตัวอย่างเช่น

la:j³³ tu:^{42?} ti:^{42?} 'ลักษณะที่มีลวดลายดอกขนาดเล็ก
แต่สดใส'

la:j³³ to:^{42?} te:^{42?} 'ลักษณะที่มีลวดลายดอกขนาด
กลาง แต่สดใส'

la:j³³ to:^{42?} te:^{42?} 'ลักษณะที่มีลวดลายขนาดใหญ่ แต่
สดใส'

C W_aC^T . C W_bC^T ตัวอย่างเช่น

tiaw³³ dɔ:ɲ^{42?} de:ɲ^{42?} 'ลักษณะอาการเดินที่ทำเอวคดไป
มา'

pa:k³¹ wɔ:m⁴ wɛ:m³⁴ 'ลักษณะปากของคนที่มีฟันร่วงไป
หมดแล้ว'

CC W_uC¹ . CC W_uC¹ พบน้อยมาก ในงานวิจัยนี้พบ 1 คำ คือ

san⁵¹   wa:ŋ⁵¹   we:ŋ⁵¹   'หลวม ไม่แน่น โยกคลอนได้ เช่น
เสาคที่ฝังไว้'

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีโครงสร้างพยางค์แบบนี้มีลักษณะของการกลมกลืนเสียงสระ (Vowel harmony) กล่าวคือ เสียงสระที่แตกต่างกันนั้น มักจะมีลักษณะบางลักษณะที่ร่วมกันอยู่ เช่น ความสูงของลิ้นในแนวตั้ง (Tongue height) ความนำหลังของลิ้นในแนวนอน (Tongue advancement) และลักษณะของริมฝีปาก (Lip posture) ซึ่งโครงสร้างพยางค์แบบนี้พบได้ไม่บ่อยนัก ตัวอย่างเช่น

u - i   u: - i:

mur:¹³   sum³⁴   sim³⁴   'ลักษณะที่มีดสลับๆ'
pha:^{42?}la:j³³   ^{42?}   ti:^{42?}   'ลักษณะของผ้าที่มีลายดอกหรือ
ลายตาเล็กๆแต่สีสดใส'

เสียงสระ u, u: ในพยางค์แรก และเสียงสระ i, i: ในพยางค์ที่สอง มีลักษณะความสูงของลิ้น (Tongue height) ร่วมกัน กล่าวคือ ลิ้นอยู่ในระดับสูง ความต่างอยู่ที่ u กับ u: เป็นสระหลัง ส่วน i กับ i: เป็นสระหน้า

o - e   o: - e:

luam¹³   lo?³³   le?³³   'ลักษณะที่หลวมโพก'
pha:^{42?}la:j³³   to:^{42?}   te:^{42?}   'ลักษณะของผ้าที่มีลายใหญ่อย่าง
ลายเสือ ลายงูเหลือม แต่สดใส'

เสียงสระ o, o: ในพยางค์แรก และเสียงสระ e, e: ในพยางค์ที่สอง มีลักษณะความสูงของลิ้น (Tongue height) ร่วมกัน กล่าวคือ ลิ้นอยู่ในระดับกลาง ความต่างอยู่ที่ o กับ o: เป็นสระหลัง ส่วน e กับ e: เป็นสระหน้า

ɔ - ɛ   ɔ: - ɛ:

dxn³³   to?³³   tɛ?³³   'ลักษณะการเดินของเด็กที่กำลังหัด
เดิน'
pha:^{42?}la:j³³   to:^{42?}   tɛ:^{42?}   'ผ้าที่มีลายขนาดกลาง แต่สดใส'

เสียงสระ ɔ: ในพยางค์แรก และเสียงสระ ɛ: ในพยางค์ที่สอง มีลักษณะความสูงของลิ้น (Tongue height) ร่วมกัน กล่าวคือ ลิ้นอยู่ในระดับต่ำ ความต่างอยู่ที่ ɔ กับ ɔ: เป็นสระหลัง ส่วน ɛ กับ ɛ: เป็นสระหน้า

ค. โครงสร้าง C(C)V(V)(C)^T . C(C)V(V)(C)^T

โครงสร้างหลักแบบนี้ พยางค์ที่1และ2 เป็นคำๆเดียวกัน กล่าวคือ องค์ประกอบหรือเสียงทุกเสียงในคำเหมือนกันหมด หรืออีกนัยหนึ่งเป็นคำซ้ำแบบสมบุรณ์ สามารถแยกเป็นประเภทย่อยได้ดังนี้

CW^T . CW^T ตัวอย่างเช่น

siaŋ¹³   si:⁵¹   si:⁵¹   'เสียงดังอย่างเสียงลมร่วจากยางรถจักรยาน'

ho:n³⁴   wo:⁵¹   wo:⁵¹   'ลักษณะที่ปวดแสบปวดร้อนมาก'

CCW^T . CCW^T ตัวอย่างเช่น

ni:¹³   wa:⁵¹   wa:⁵¹   'ลักษณะที่สับสน วุ่นวาย ขวักไขว่'

fon¹³tok¹³   swa:⁵¹   swa:⁵¹   'ลักษณะของฝนที่ตกหนัก'

CVC^T . CVC^T ตัวอย่างเช่น

laj¹³   soʔ³³   soʔ³³   'ลักษณะที่น้ำปริมาณมากหยด'

fon¹³tok³   siʔ³³   siʔ³³   'ลักษณะฝนตกปรอยๆ ไม่มากแต่กินเวลานาน'

san¹¹   thut³³   thut³³   'อาการสั่นสะท้านอย่างหนาวจัด'

laj¹³   lit¹³   lit¹³   'อาการของสิ่งเล็กๆที่เคลื่อนไหวอย่างเช่น สายน้ำเล็กๆที่ไหลอยู่'

CWC^T . CWC^T ตัวอย่างเช่น

san¹¹   tha:p³¹   tha:p³¹   'อาการสั่นอันเนื่องมาจากความกลัวหรือตื่นเต้นสุดขีด'

luam^{42?}   ma:p⁵¹   ma:p⁵¹   'ลักษณะที่เข้มจัดมากและเป็นประกายวาวๆ'

saj¹³   ɔ:ŋ³³   ɔ:ŋ³³   'ลักษณะเปล่งปลั่ง เป็นประกาย ใช้กับสิ่งเล็กๆที่สดใส เช่น แก้ว'

CCWC^T . CCWC^T ตัวอย่างเช่น

laj¹³   lwa:t^{51 51}   51   'อาการที่น้ำปริมาณมากไหลไปอย่างรวดเร็ว'

sian¹³ khwa:p⁵¹ khwa:p⁵¹ 'เสียงดังอย่างเสียงคนเดิน
สบๆ'

ง. โครงสร้าง C₃a?^T.C₆v(C)^T

โครงสร้างแบบหลักนี้ ผู้วิจัยพบว่าเสียงพยัญชนะต้นในพยางค์แรกมักจะเป็นเสียง c k และ kh ส่วนเสียงสระจะเป็นเสียง a เสมอ ส่วนพยางค์ที่สองนั้น เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงพยัญชนะท้าย (ถ้ามี) และเสียงวรรณยุกต์จะเป็นเสียงอะไรก็ได้ โครงสร้างแบบนี้พบน้อยมาก มีเพียงสองแบบย่อย ดังนี้

C₃a?^T.C₆vv^T ตัวอย่างเช่น

phet¹³ ca?¹³ lɛ:^{42?} 'รสชาติที่เผ็ดจัดจ้านมาก'

C₃a?^T.C₆VC^T ตัวอย่างเช่น

ko:ŋ¹³ kha?¹³ lup³³ 'ลักษณะของที่วางซ้อนกันอยู่เป็นตั้ง'

dan³³ kha?¹³ lom⁵¹ 'เสียงดังโครม'

หมายเหตุในการออกเสียงจริงพยางค์แรกไม่ได้รับการลงเสียงหนักจึงมีการลดเสียงพยัญชนะท้าย -? และวรรณยุกต์ ca (<ca?¹³), ka (<ka?¹³), kha (<kha?¹³)

(3) คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทมี 3 พยางค์

โครงสร้างหลักของคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทนี้ คือ

C₃a?^T.C₆v(C)^T.C₆v(C)^T

เสียงพยัญชนะต้นในพยางค์แรกมักจะเป็นเสียง c t หรือ kh เสียงสระจะเป็นเสียง a เสมอ ส่วนพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกักเส้นเสียง ? ในพยางค์ที่สองและสาม เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงพยัญชนะท้าย (ถ้ามี) เป็นเสียงอะไรก็ได้ แต่ต้องเป็น rhyme เดียวกันเสมอ เช่น -ut . -ut, -uŋ . -uŋ ฯลฯ คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีโครงสร้างแบบนี้พบน้อยมาก

ตัวอย่างเช่น

mum⁵¹ ca?¹³ lut¹³ kut¹³ 'ลักษณะที่สั้นมาก'

po:m^{4:?} ta?¹³ lok¹³ pok¹³ 'ลักษณะที่เตี้ยๆ ป้อมๆ'

tuj^{42?} ta?¹³ luk¹³ puk¹³ 'ลักษณะที่อ้วนๆ

กลมๆ'

dam³³ kha?¹³ luŋ³³ tuŋ³³ 'ลักษณะที่ดำมืด ดำ

ทะมึน'

pe:p⁵¹ ta?¹³ lɛ:m^{42?} khe:m^{42?} 'ลักษณะที่แบนๆ'

หมายเหตุในการออกเสียงจริงพยางค์แรกไม่ได้รับการลงเสียงหนักจึงมีการลดเสียงพยัญชนะท้าย -ʔ และวรรณยุกต์ ca (<caʔ¹³), ta (<taʔ¹³), kha (<khaʔ¹³)

(4) คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทมี 4 พยางค์

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทนี้มีโครงสร้าง 6 รูปแบบหลัก คือ

ก. $C_a V_a C_a^{Ta} \cdot C_b V_b C_a^{Ta} \cdot C_a V_a C_a^{Ta} \cdot C_b V_b C_b^{Tb}$

โครงสร้างแบบนี้ พยางค์ที่ 1 พยางค์ที่ 2 และพยางค์ที่ 3 เป็นคำตายเสียงสั้นที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกักเส้นเสียง -ʔ เหมือนกัน และมีวรรณยุกต์เดียวกัน พยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 3 มีเสียงเหมือนกันทุกประการ พยางค์ที่ 2 กับพยางค์ที่ 4 มีพยัญชนะต้นและสระเหมือนกัน ส่วนพยัญชนะท้ายและวรรณยุกต์ต่างกัน ตัวอย่างเช่น

de:ŋ³³ paʔ¹³ luʔ¹³ paʔ¹³ luŋ^{42ʔ} 'ลักษณะของสีแดงที่สว่างจ้า'

khe:ŋ¹³ kaʔ¹³ dxʔ¹³ kaʔ¹³ dxŋ^{42ʔ} 'ลักษณะของสิ่งที่มีสภาพแข็งกระดกกระเดก'

kat³³ ʔaʔ¹³ ɲuʔ¹³ ʔaʔ¹³ ɲuŋ⁵¹ 'ลักษณะบวม อืดของท้องที่มีแต่แก๊ส'

หมายเหตุในการออกเสียงจริงพยางค์ที่ 1 และพยางค์ที่ 3 ไม่ได้รับการลงเสียงหนักจึงมีการลดเสียงพยัญชนะท้าย -ʔ และวรรณยุกต์ pa (<paʔ¹³), ʔa (<ʔaʔ¹³), ka (<kaʔ¹³)

ข. $\left\{ \begin{matrix} ? \\ b \end{matrix} \right\} V_a(C)^{Ta/Tb} \cdot l V_b C_a^{Tb} \cdot C_a V_b C_a^{Tb} \cdot C_a V_c C_a^{Tb}$

โครงสร้างแบบนี้ พยัญชนะต้นของพยางค์แรกจะเป็นเสียง ? หรือ b เสมอ ส่วนเสียงสระเป็นเสียง a หรือ a: ก็ได้ ส่วนพยางค์ที่ 2 กับพยางค์ที่ 3 มี rhyme หรือสระ - พยัญชนะท้าย (ถ้ามี) - วรรณยุกต์เดียวกัน เช่น -ɔk¹³, -o:ŋ³¹ ฯลฯ โดยที่พยัญชนะต้นของพยางค์ที่ 2 เป็นเสียง l เสมอ ส่วนพยางค์ที่ 4 ต่างกับพยางค์ที่ 3 ที่เสียงสระ คือ สระในพยางค์ที่ 3 เป็นสระริมฝีปากห่อ ɔ o u สระในพยางค์ที่ 4 เป็นสระริมฝีปากเหยียด i e ซึ่งกลมกลืนกันในเรื่องของความสูงของลิ้น คือ u - i o - e ɔ - e ส่วนพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และวรรณยุกต์เป็นเสียงเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

le:n⁵¹ ʔaʔ¹³ lɔk¹³ kɔk¹³ kek¹³ 'ลักษณะการเล่นของเล่น
กระจุ๊กกระจิกแบบเด็กเล่น'

kho:ŋ¹³ ba:ʔ¹³ luk¹³ cuk¹³ cik¹³ 'ลักษณะของของ'

		กระจุกกระจิกใหญ่บ้าง เล็ก			
		มาก หลายอย่างหรือหลายอัน'			
ho:j ^{42?}	ba: ³¹	lo:ŋ ³¹	to:ŋ ³¹	te:ŋ ³¹	'ลักษณะของสิ่งที่ห้อยย้อยลง
					มาหรือยานโตงเตง'
ki:t ³¹	ʔaʔ ¹³	lɔk ¹³	ʔɔk ¹³	ʔɛk ¹³	'ลักษณะที่แคบมีแต่ซอกมุม
					เช่น บ้านที่มีห้องเล็กห้องน้อย'

ค. $C_a V_a (C)^{Ta}$. $C_a V_b (C)^{Ta}$. $C_a V_c (C)^{Tb}$. $C_a V_d (C)^{Tb}$

โครงสร้างแบบนี้ เสียงพยัญชนะต้นของทุกพยางค์เป็นเสียงเดียวกัน เช่น n- , d- , t- , m- ฯลฯ พยางค์ที่1 กับพยางค์ที่2 เป็นพยางค์ตาย พยางค์ที่3 กับพยางค์ที่4 เป็นพยางค์ เป็น เสียงสระของพยางค์ที่1 จะเหมือนกับเสียงสระของพยางค์ที่3 คือ สระริมฝีปากห่อ ส่วนเสียง สระของพยางค์ที่2 จะเหมือนกับเสียงสระของพยางค์ที่4 คือ สระริมฝีปากเหยียด และมีการ กลมกลืนของเสียงสระในเรื่องของระดับความสูงต่ำของลิ้น u - i ɔ - e ฯลฯ ส่วนเสียงวรรณยุกต์นั้น พยางค์ที่1 กับพยางค์ที่2 เป็นเสียงเดียวกัน และพยางค์ที่3 กับพยางค์ที่4 ก็เป็นเสียงเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีความสั้น-ยาวของเสียงสระเหมือนกันอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

ʔɔ:n ³¹	nɔ: ³³	nɛ: ³³	nɔ: ^{42?}	nɛ: ^{42?}	'ลักษณะที่อ่อนปวกเปียก
					บิดได้รอบทิศ'
tiaw ³³	dua: ¹³	dia: ¹³	dua ^{42?}	dia ^{42?}	'อาการเดินที่ตัวมเตี้ยม ทำ
					ตัวอ่อนไปมา'
cuaj ³⁴	tu: ¹³	ti: ¹³	tum ^{42?}	tim ^{42?}	'ลักษณะการเดินที่มีคนช่วย
					ประคองประคอง'
naŋ ⁵¹	mɔ:p ³¹	mɛ:p ³¹	mɔ: ^{42?}	mɛ: ^{42?}	'ลักษณะการนั่งที่เรียบร้อย'

ง. $C_a V_a C_a^{Ta}$. $C_b V_b (C)^{Ta/Tb}$. $C_a V_a C_a^{Ta}$. $C_{b/c} V_{b/c} (C)^{Tb/Tc}$

โครงสร้างแบบนี้ พยางค์ที่1 กับพยางค์ที่3 เป็นพยางค์ที่มีเสียงเดียวกัน และ มักเป็น caʔ เช่น caʔ¹³ , saʔ¹³ , thaʔ¹³ สระของพยางค์ที่2 กับสระของพยางค์ที่4 จะมีคุณสมบัติ (Vowel quality) เหมือนกัน อาจต่างกันที่ความสั้นยาวได้ ส่วนพยัญชนะท้ายจะเป็นเสียงกักเส้นเสียง -ʔ และวรรณยุกต์จะ หรือไม่มีก็ได้ (ในการออกเสียงจริง เสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นเสียงกักเส้นเสียง -ʔ และวรรณยุกต์จะ เปลี่ยนไป เนื่องจากไม่ได้รับการลงเสียงหนัก caʔ¹³ > ca. saʔ¹³ > sa. thaʔ¹³ > tha ฯลฯ) ตัวอย่างเช่น

som ^{42?}	caʔ ¹³	lit ¹³	caʔ ¹³	liw ^{42?}	'ลักษณะของรสชาติที่
					เปรี้ยวจัด'

wa:n ¹³	caʔ ¹³	luam ³¹	caʔ ¹³	kuam ³¹	'ลักษณะของรสชาติที่ เปรี้ยวปร่า พะอืดพะอม ออกหวานก็ไม่เชิง'
ʔu: ^{42ʔ}	saʔ ¹³	puk ³³	saʔ ¹³	pu: ³³	'ลักษณะเสียงพูดอย่าง กระพืด กระเพียด'
la:k ⁵¹	thaʔ ¹³	le:t ²¹	thaʔ ¹³	ke:ŋ ³³	'ลักษณะการลากของ แบบถูถูถู'

$$จ. C_a V_a(C)^{T_a} \cdot C_a V_a(C)^{T_a} \cdot C_b V_{a/b}(C)^{T_a} \cdot C_b V_{a/b}(C)^{T_a}$$

โครงสร้างแบบนี้ ทั้ง 4 พยางค์ต้องมีโครงสร้างพยางค์เหมือนกัน เช่น ถ้าเป็นคำตายเสียงสั้นหรือเสียงยาวก็ต้องเหมือนกันทั้ง 4 พยางค์ สระของทั้ง 4 พยางค์อาจเหมือนกันหมด เช่น e-e-e-e, o-o-o-o หรือเหมือนกันเป็นคู่ คือ สระของพยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 2 เหมือนกัน เช่น o-o, u-u และสระในพยางค์ที่ 3 และที่ 4 เหมือนกัน เช่น a-a, a: -a: ตัวอย่างเช่น

niaw ¹³	ceʔ ¹³	ceʔ ¹³	meʔ ¹³	meʔ ¹³	'ลักษณะของสิ่งที่เฉะๆ เปียกๆเหนียวๆ'
tiaw ³³	hon ¹³	hon ¹³	ton ¹³	ton ¹³	'อาการเดินแบบคนขี้เมา คือไปข้างหน้าแล้วไป ข้างหลัง'
tiaw ³³	ŋom ³³	ŋom ³³	swa:m ³³	swa:m ³³	'อาการเดินแบบ มะงมมะงาหรา'
com ³¹	ʔum ³¹	ʔum ³¹	ʔam ³¹	ʔam ³¹	'อาการบ่นพึมพำฟังไม่รู้ เรื่อง'

มีข้อสังเกตว่า คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทมี 4 พยางค์นี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

ก. คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภท 4 พยางค์แท้ เช่น

som^{42ʔ} caʔ¹³ lit¹³ caʔ¹³ liw^{42ʔ} 'รสชาติของส้มที่เปรี้ยวจัดมาก'

ถ้าพูดไม่ครบทั้ง 4 พยางค์จะไม่มี ความหมายเลย เช่น

*som^{42ʔ} caʔ¹³ lit¹³ (ไม่มีความหมาย)

*som^{42ʔ} caʔ¹³ liw^{42ʔ} (ไม่มีความหมาย)

ข. คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภท 4 พยางค์ที่สร้างขึ้นจากคำแฝงอารมณ์ความรู้สึก 2 พยางค์ (ดู 5.4.2) เช่น

khwam⁵¹ ?up³pup³ 'ลักษณะของทรงโค้ง ขนาดไม่เล็กกว่าอยู่ เช่น หม้อ
แกงคว่ำอุบปูป'

เมื่อนำคำแฝงอารมณ์ความรู้สึก 2 พยางค์ข้างต้น มาซ้ำในลักษณะซ้ำบางส่วน เพื่อจะแสดงว่าของทรงโค้งขนาดไม่เล็กที่คว่ำอยู่นั้นมีหลายขนาดและหลายอัน (พหูพจน์) สามารถทำได้โดยเปลี่ยนเสียงสระในพยางค์ที่ซ้ำ เช่น

khwam⁵¹ ?up³pup³ ?ap³pap³ 'ลักษณะของทรงโค้ง ขนาดไม่เล็กกว่า
อยู่หลายขนาดหลายอัน'

จะเห็นได้ว่าในข้อ ก. เป็นตัวอย่างของคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทมี 4 พยางค์แท้ ส่วนข้อ ข. เป็นตัวอย่างของคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภท 4 พยางค์ที่สร้างขึ้นจากคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภท 2 พยางค์เป็นการซ้ำบางส่วนเพื่อแสดงพหูพจน์

ลักษณะทางไวยากรณ์

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกเป็นคำประเภทหนึ่งซึ่งทำหน้าที่คล้ายคำกริยาวิเศษณ์ แต่ก็มีลักษณะเฉพาะบางประการที่ทำให้คำประเภทนี้ต่างจากคำกริยาวิเศษณ์ทั่วไป ดังต่อไปนี้

(1) ทำหน้าที่ขยายคำกริยา

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกจะทำหน้าที่ขยายคำกริยาในประโยค โดยจะปรากฏตามหลังคำกริยานั้นๆ ลักษณะนี้เองที่ทำให้คำประเภทนี้ทำหน้าที่เหมือนคำกริยาวิเศษณ์ทั่วไป

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกนั้นเมื่ออยู่โดดๆ มักไม่มีความหมายในตัวเอง แต่เมื่อนำไปขยายคำกริยาแล้วจะให้ความหมายในด้านที่ทำให้มองเห็นภาพพจน์และให้อารมณ์ความรู้สึกที่ชัดเจน (ข้อ ข) ตัวอย่างเช่น

ก.	nok ³	puw ³³	pi:k ³¹	ca: ²⁴	ca: ²⁴
	นก	กระพือ	ปีก	ช้า	ช้า

ข.	nok ³	puw ³³	pi:k ³¹	nr:p ⁵¹	nr:p ⁵¹
	นก	กระพือ	ปีก	เฉิบ	เฉิบ

ในข้อ ก. คำที่ขยายกริยา puw³³ (pi:k³¹) 'กระพือ (ปีก)' เป็นคำกริยาวิเศษณ์ธรรมดา ส่วนในข้อ ข. nr:p⁵¹ nr:p⁵¹ เป็นคำแฝงอารมณ์ความรู้สึก จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 คำทำหน้าที่ขยายคำกริยาและปรากฏหลังคำกริยาทั้งคู่ แต่ลักษณะที่ต่างกันก็คือความหมายพิเศษที่เพิ่มเข้า

มา กล่าวคือ ในข้อ ก. นั้นให้ความหมายว่าการกระพือปีกนั้นเป็นไปอย่างซ้ำซ้ำเท่านั้น ส่วนในข้อ ข. ให้ความหมายว่าปีกของนกที่แบนและยาวนั้นกระพือขึ้นลงเป็นจังหวะอย่างซ้ำๆ แต่แรง จะเห็นได้ว่าคำแสดงอารมณ์ความรู้สึก *nr:p⁵nr:p⁵* ช่วยให้เห็นภาพพจน์ที่เป็นอาการกระพือปีกของนกอย่างชัดเจน

(2) มีการเกิดคู่กันกับคำที่มันขยายแบบเฉพาะเจาะจง (Collocation) เช่น

luan ¹³	?a:m ³¹	sa:m ³¹	'ลักษณะดีเหลือที่ไม่น่าดู'
khiaw ¹³	co:m ³¹	bo:m ³¹	'ลักษณะดีเขียวทึบๆมืดๆ'
hua ¹³ la:n ³⁴	mx:ŋ ³³	?r:ŋ ³³	'ลักษณะหัวล้านสว่างใส'
de:ŋ ³³	piŋ ^{42?}	liŋ ^{42?}	'ลักษณะดีแดงสด ใช้กับสิ่งของขนาดเล็ก'
saj ¹³	ciw ³³	wiw ³³	'ลักษณะใสๆ ใช้กับสิ่งที่เห็นอยู่ไกลหรืออยู่ลึก'

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก "?a:m³¹ sa:m³¹" จะปรากฏคู่กับคำว่า luan¹³ "เหลือ" เท่านั้น จะไม่ปรากฏคู่กับคำว่า khiaw¹³ "เขียว" หรือ saj¹³ "ใส" และ "mx:ŋ³³ ?r:ŋ³³" จะปรากฏคู่กับคำว่า hua¹³ la:n³⁴ "หัวล้าน" เท่านั้น จะไม่ปรากฏคู่กับคำว่า de:ŋ³³ "แดง" luan¹³ "เหลือ" หรือสีอื่นๆ ส่วนคำกริยาวิเศษณ์โดยทั่วไป เช่น ?a:?'³ la?'³³ สามารถขยายคำคุณศัพท์ใดก็ได้ เช่น

khiaw ¹³	?a:?' ³	la?' ³³	'เขียวจริงๆ'
saj ¹³	?a:?' ³	la?' ³³	'ใสจริงๆ'
de:ŋ ³³	?a:?' ³	la?' ³³	'แดงจริงๆ'
luan ¹³	?a:?' ³	la?' ³³	'เหลือจริงๆ'

4.2.2 วิธียืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้

เมื่อรวบรวมคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกจากพจนานุกรมและเอกสารงานวิจัยได้แล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปตรวจสอบความหมาย โดยสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาเพื่อยืนยันความถูกต้องของรูปและความหมายนั้นพร้อมทั้งเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้แยกประเภทของคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกออกตามการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ดังคำจำกัดความที่ได้ให้ไว้เพื่อความง่ายในการวิเคราะห์หาความหมายแก่นของแต่ละคำ ในขั้นต้นผู้วิจัยได้เลือกผู้บอกภาษาเพศหญิง อายุระหว่าง 70-80 ปี จำนวน 3 คน ทั้งนี้เนื่องจากผู้หญิงมักชอบใช้คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าผู้ชาย และคนสูงอายุนิยมใช้คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าคนวัยอื่นๆที่มีอายุน้อยกว่า ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้ใช้ภาษาไทยวนในการสื่อสารกับผู้บอกภาษา เริ่มแรกได้ขอให้ผู้

บอกภาษาอธิบายความหมายของคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกแต่ละคำที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากพจนานุกรมและงานวิจัยก่อน หลังจากนั้นได้ขอให้ยกตัวอย่างข้อความภาษาไทยวนที่มีคำนั้นปรากฏ เช่น

(1) ตัวอย่างการเก็บข้อมูลคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทคำเลียนเสียง

ธรรมชาติ:

ผู้วิจัย: sian¹³   kin³¹ maj^{42?} hak¹³   tok¹³   nam^{42?}   daj³³   ja:ŋ³³daj³³
เสียง   กึ่ง   ไม้   หัก   ตก   น้ำ   ดัง   ยังง

ผู้บอกภาษา: **daj³³ swa:m⁵¹**
ดัง   (ซว่าม)

(2) ตัวอย่างการเก็บข้อมูลคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทที่ปรากฏเป็นชุด:

ผู้วิจัย:	kam ³³	wa: ⁵¹	phi: ^{42?} li: ^{42?}	phe: ^{42?} le: ^{42?}	phr: ^{42?} lr: ^{42?}	te: ³¹	la? ³¹ kam ³³
	คำ	ว่า	ผีหลี่	แผ่หลี่	เผื่อหลื่อ	แต่	ละ คำ
	pe: ¹³	wa: ⁵¹	?a-ŋaŋ ¹³	le:w ³⁴ ko: ³¹	khwa:m ³³ ma:j ¹³	khə:ŋ ¹³	te: ³¹ la? ³³
	แปล	ว่า	อะไร	แล้วก็	ความหมาย	ของ	แต่ ละ
	kam ³³	ta:ŋ ³¹	kan ¹³	ko: ³¹	ka: ³³ wa: ⁵¹	ba: ³¹ ta:ŋ ³¹	ja:ŋ ³¹ daj ³³
	คำ	ต่าง	กัน	หรือไม่	หรือว่า	ไม่ต่าง	อย่างไร
ผู้บอกภาษา:	phi: ^{42?} li: ^{42?}	pe: ¹³	wa: ⁵¹	khə:ŋ ¹³	no: ³⁴ no: ³⁴	ti: ⁵¹	ŋa:m ³³ caj ³⁴
	ผีหลี่	แปล	ว่า	ของ	เล็กๆ	ที่	งาม ใช้
	kap ¹³	do:k ³¹ ma:j ³⁴	no: ³⁴	caj ³⁴	kap ¹³	la-?ə:n ³¹	ko-daj ^{42?}
	กับ	ดอกไม้	เล็กเล็ก	ใช้	กับ	เด็ก	ก็ได้
	phe: ^{42?} le: ^{42?}	pe: ¹³	wa: ⁵¹	khə:ŋ ¹³	mok ⁵¹ ka:ŋ ¹³ ka:ŋ ¹³	ti: ⁵¹	ŋa:m ³³ caj ³⁴
	แผ่หลี่	แปล	ว่า	ของ	ขนาดกลาง	ที่	งาม ใช้
	kap ¹³	do:k ³¹ ma:j ³⁴	ti: ⁵¹	ba:n ³³	con ¹³	hen ¹³	ta:ŋ ³³ naj ³³
	กับ	ดอกไม้	ที่	บาน	จน	เห็น	ข้าง ใน
	phr: ^{42?} lr: ^{42?}	pe: ¹³	wa: ⁵¹	khə:ŋ ¹³	ŋaj ³¹	ti: ⁵¹	ŋa:m ³³ caj ³⁴
	เผื่อหลื่อ	แปล	ว่า	ของ	ใหญ่	ที่	งาม ใช้
	kap ¹³	do:k ³¹ ma:j ³⁴	ti: ⁵¹	ba:n ³³	con ¹³	hen ¹³	ta:ŋ ³³ naj ³³
	กับ	ดอกไม้	ที่	บาน	จน	เห็น	ข้าง ใน
	mot ¹³						

	หมด					
ผู้วิจัย:	cuaj ⁵¹	ɲok ³³	tua ¹³ ɲa:ŋ ³¹	kam ³³ ʔu: ^{42?}	ti: ⁵¹	mi: ³ kam ³³
	ช่วย	ยก	ตัวอย่าง	คำพูด	ที่	มี คำ
	wa: ³	phi: ^{42?} li: ^{42?}	phe: ^{42?} le: ^{42?}	phɛ: ^{42?} lɛ: ^{42?}		
	ว่า	ผีหลี้	ผีหลี้	ผีหล้อ		
ผู้บอกภาษา:	do:k ³¹	ba-li ³³	ban³³	<i>phi:^{42?}li:^{42?}</i>		
	ดอก	มะลิ	บาน	ผีหลี้		
	do:k ³¹	ku ¹³ la:p ³¹	ban³³	<i>phe:^{42?}le:^{42?}</i>		
	ดอก	กุหลาบ	บาน	ผีหล้อ		
	do:k ³¹	tha:n ³³ ta-wan ³³	ban³³	<i>phɛ:^{42?}lɛ:^{42?}</i>		
	ดอก	ทานตะวัน	บาน	ผีหล้อ		

(3) ตัวอย่างการเก็บข้อมูลคำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่ปรากฏเดี่ยวๆ:

ผู้วิจัย:	pxn ⁵¹	hɔ:ŋ ³⁴	lak ³³ sa-na ¹³	lu: ¹³ wa: ⁵¹	ʔa: ³³ ka:m ¹³	ti: ⁵¹
	เขา	เรียก	ลักษณะ	หรือ ว่า	อาการ	ที่
	kot ³³ kiaw ³⁴	paj ³⁵	ma: ³³	wa: ⁵¹	ɲa:ŋ ³¹ daj ³³	
	คดเคี้ยว	ไป	มา	ว่า	อย่างไร	(ทำท่าทางประกอบให้ดู)
ผู้บอกภาษา:	kot³³	<i>ŋɔ:ŋ³⁴ŋɛ:ŋ³⁴</i>				
	คด	ง้องแง้ง				

เมื่อสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาคนแรก ผู้วิจัยเริ่มประสบปัญหา คือ ผู้บอกภาษาไม่สามารถบอกความหมายของข้อมูลที่น่าไปถามได้ทั้งหมดแม้ว่าจะได้แบ่งคำออกตามประเภทของการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสแล้วก็ตาม และบางคำ เช่น คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นชุดความหมาย ก็ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างของความหมายได้ เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาครบ 3 คนตามที่ตั้งเป้าไว้ก็ยังไม่สามารถหาความหมายได้ครบถ้วนทุกคำ ดังนั้น จึงได้หาผู้บอกภาษาเพิ่มขึ้นจนได้ความหมายครบทุกคำ มีผู้แนะนำผู้วิจัยว่าไม่ควรจะจำกัดเฉพาะผู้บอกภาษาเพศหญิงเท่านั้น คำที่ไม่ค่อยมีคนรู้ความหมาย ชาวบ้านเรียกว่า "คำเล็กคำเด็ก" แปลเป็นไทยว่า "คำที่โบราณมากๆ เกือบจะเลิกใช้แล้ว" ส่วนใหญ่พวกผู้ชายที่เป็นหนานจะรู้ (หนาน คือ ชายที่สึกจากการเป็นพระและ

มักจะไปเป็นอาจารย์หรือผู้นำประกอบพิธีทางศาสนาที่วัด ส่วนใหญ่จะเป็นชายมีอายุ) โดยสรุป ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาทั้งชายและหญิงรวม 7 คน² ใช้เวลาประมาณ 10 วัน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

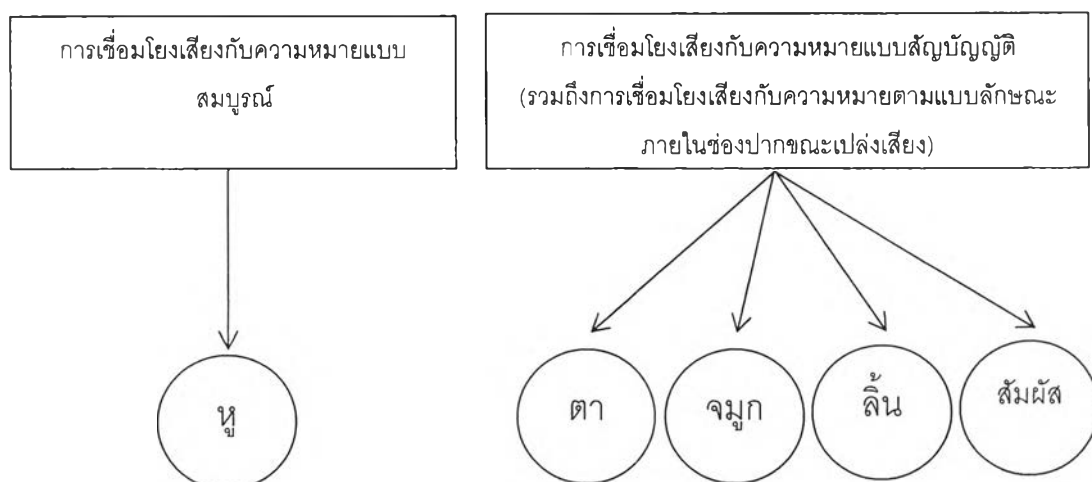
เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาและได้ตรวจสอบความหมายที่ถูกต้องของคำแฝงอารมณ์ ความรู้สึกครบตามที่เก็บข้อมูลจากพจนานุกรมและเอกสารงานวิจัยแล้ว จึงนำคำแฝงอารมณ์ ความรู้สึกเหล่านั้นมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมาย โดยนำมาแยกวิเคราะห์ทีละส่วนตามที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ ดังนี้

- (1) พยัญชนะต้นกับความหมาย (2) พยัญชนะท้ายกับความหมาย (3) สระกับความหมาย
- (4) การซ้ำพยางค์กับความหมาย

ในการวิเคราะห์ความหมาย ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของข้อมูลออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ตามงานที่ได้ทบทวนวรรณกรรมไว้ คือ การเชื่อมโยงเสียงกับความหมายแบบสมบูรณ และ การเชื่อมโยงเสียงกับความหมายแบบสัจบัญญัติ หรือ แบบการตกลงกำหนดขึ้น นอกจากนั้นยังได้แบ่งข้อมูลออกตามการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสต่างๆ คือ หู ตา จมูก ลิ้น สัมผัส ให้สอดคล้องกับการแบ่งประเภทใหญ่ๆข้างต้น ดังภาพที่ 2

² รายชื่อผู้บอกภาษา

- 1) นาง บุญหลง เนตรศิลป์ อายุ 71 ปี
- 2) นาง คำมูล วณีสอน อายุ 78 ปี
- 3) นาง คำมูล ประเสริฐ อายุ 76 ปี
- 4) นาง บุญชม อนุชัย อายุ 76 ปี
- 5) นาย ยวง เนตรศิลป์ อายุ 69 ปี
- 6) นาย คำปัน คำคง อายุ 78 ปี
- 7) นาย บุญมี วณีสอน อายุ 84 ปี

ภาพที่ 2 ลักษณะการเชื่อมโยงเสียงกับความหมายของแต่ละประสาทสัมผัส

หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายไปที่ละส่วน เพราะเสียงประเภทเดียวกัน เช่น เสียงกัก จะแสดงความสัมพันธ์กับความหมายที่ต่างกัน เมื่อผ่านการรับรู้ของประสาทสัมผัสที่ต่างกัน

4.4 การนำเสนอผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัยในวิทยานิพนธ์นี้ได้แบ่งออกเป็น 6 บท ดังนี้

- บทที่ 1 : บทนำ
- บทที่ 2 : ทบทวนวรรณกรรม
- บทที่ 3 : ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคนไทยวนและระบบเสียงภาษาไทยวน
- บทที่ 4 : วิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 5 : ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายในคำแฝงอารมณ์ความรู้สึก
- บทที่ 6 : สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ส่วนในรายการคำซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายในภาษาไทยวน แบ่งตามลักษณะการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส หู ตา จมูก ลิ้น สัมผัส ได้แสดงไว้ในภาคผนวก ข